

Kommunala Pensionärsrådets sammanträde

26 augusti 2022 klockan 10:00-12:00, Stadshuset Sal B

Paragrafer: 14-20

Politiker

Carina Wallin, (S) ordförande
Kerstin Windisch (M), vice
ordförande
Margareta Eriksson (KD), ersättare

Representanter

Margareta Eriksson (PRO)
Roland Lundqvist (RPG)
Inger Lundin (RPG)
Anita Johansson (SKPF)
Christina Andersson (SKPF)
Laila Andersson (SKPF)
Birgit Karlsson (SPF)
Monika Hammertjärn (SPF)
Margaretha Roos (SPF)
Barbro Eriksson (SPF)

Övriga deltagare: verksamhetschef Mattias Carlsson §§ 14-15,
avdelningschef Henrik Lundh §§ 19-20, sektionschef för Polismyndigheten
Patrik Lillqvist §§ 19-20,

Ordförande
Carina Wallin

Justerare
Anita Johansson

Sekreterare
Allan Abdi

Anslagsbevis

Anslag uppsatt
följande datum:

Sista dag för
överklagande:

Datum för anslags
nedtagande:

Protokollet förvaras på Kommunledningskansliet, Nyköpings kommun.

Innehåll

§ 14	Sammanträdets öppnande samt val av justerare	3
§ 15	Frågor från organisationerna	4
§ 16	Genomgång av Vård- och omsorgsnämndens sammanträde.....	7
§ 17	Genomgång av föregående protokoll.....	8
§ 18	Övriga frågor	9
§ 19	Tema: Säkerhet och krishantering	10
§ 20	Sammanträdet avslutas	16

§ 14 Sammanträdets öppnande samt val av justerare

Ordförande Carina Wallin (S) hälsar alla närvarande välkomna till dagens sammanträde och förklarar mötet för öppnat.

Till att justera protokollet jämte ordförande utses Anita Johansson (SKPF)

§ 15 Frågor från organisationerna

Verksamhetschef Mattias Carlsson närvarar på sammanträdet och svarar på ett antal frågor som rådets representanter skickade i förväg

1. Hur har sommaren varit? Har kommunen kunnat rekrytera tillräckligt med sommarvikarier så att verksamheten har kunnat bedrivas på ett säkert sätt?

Inför sommaren har det periodvis varit oroligt på Division social omsorg (DSO) gällande rekryteringen inför sommarperioden. Eftersom divisionen har haft svårt att rekrytera sommarvikarier likt andra kommuner i landet. Ett beslut togs i juni om att gå ut med ett erbjudande till befintlig personal om att flytta sin semester, täcka upp någon enstaka vecka mitt i semestern och ta ut semester senare. Tack vare att personalen har varit flexibel med sin semester och kämpat har sommaren gått ihop. Vidare beskriver verksamhetschefen att sommaren inte har inneburit några större brister jämfört med tidigare somrar, fast svårigheter med rekrytering av sommarvikarier.

Totalt var det cirka 15 till 20 stycket ordinarie inom hemtjänst som gick med på att justera sin semester med en eller flera veckor. Detta fick en stor effekt på planeringen.

En fråga ställs av rådet om personalen som valde att justera sin semester efter verksamheten fick extra betalt. Verksamhetschefen nämnder att personalen fick extra betalt och att erbjudandet liknande ett erbjudande som sjuksköterskor har fått vid sommarperioder när det har uppstått svårigheter med att bibehålla en tillfredsställande bemanningen.

2. Hur lång är introduktionstiden för ny personal då man går bredvid en utbildad personal? Finns det en checklista för vilka områden som ska ingå i undersköterskeutbildningen? Om checklistan finns vill KPR ta del av den.

Introduktionstiden är individuell till en början men beror mycket på tidigare erfarenheter. Introduktionstiden varar i snitt mellan tre till fem dagar men vissa behöver enbart två dagar och andra kan behöva introduceras under 8 dagar. Det finns en checklista som introduktionen utgår från. Men som verksamhetschefen presenterade vid Pensionärsrådets sammanträde i maj genomgår äldreomsorgen en utveckling och introduktionschecklistan är en av många delar av verksamheten som utvecklats.

3. Hur arbetar kommunen för att förhindra att tystnadskultur uppstår i en personalgrupp?

Tystnadskultur är inte ovanligt och hänger samman med hur organisationen ser ut menar verksamhetschef Mattias Carlsson. Ett nära ledarskap där chefer arbetar nära den dagliga verksamheten minskar risken för att en tystnadskultur uppstår. Det uppges finnas flera bevis för detta i bland annat hemtjänstgrupper. Det finns dock inga exempel på tystnadskultur inom Division social omsorg för tillfället. Men divisionen arbetar med denna fråga kontinuerligt.

Division social omsorg arbetar i dagsläget med ett pilotprojekt inom två stora områden där personalen hos Mariebergsgården och hemtjänsten City Tystberga går igenom en värdegrundsutbildning. Utbildningen som pågår i två dagar handlar om den nationella värdegrunden och Socialstyrelsen har tagit fram ett program som går in på bland annat personalens sätt att arbeta och hur man blir bemött.

Carina Wallin (S) gör inlägg i ärendet.

Rådet ställer följdfrågor om värdegrundsutbildningen och verksamhetschef Mattias Carlsson svarar med att lyfta ett antal områden inom verksamheten som har förbättringspotential. Ett av dessa områden är individbehov och perspektiv.

Kerstin Windisch (M) gör inlägg i ärendet.

Carina Wallin (S) gör inlägg i ärendet.

Rådet reflekterar över vikten att prata med den enskilde personen och att båda parterna kan språket. Sedan finns det diverse hjälpmedel att få i hemtjänsten som är relaterade till digitalisering. Detta är något som verksamhetschef Mattias Carlsson uppger divisionen bearbetar internt. Det finns en särskild person kopplat till digitalisering som för tillfället tittar på läkemedelsrobotar.

Rådet ställer en fråga om personer som flyttar in på ett boende och ifall det finns en gemensam information för samtliga boenden i kommunen. Verksamhetschef Mattias Carlsson besvarar på frågan och beskriver att det är en fråga som verksamheten arbetar med för tillfället. Målsättningen är att informationen ska vara lika bland samtliga boenden men den behöver förstås förankras lokalt.

Rådet ställer även en fråga om värdegrundsutbildningen och hur personalen har reagerat på utbildningen. Mattias Carlsson svarar att utbildningen upplevs åt båda hållen. En del personal tycker att vi redan arbetar bra och andra upplever att det omständligt att ändra arbetssätt oavsett utsträckningen av förändringen.

En fråga ställs även av rådet om vem som ansvarar om byggnaden på ett boende. Exempelvis om det finns trösklar. Sitter personen i rullstol kan det behövas hjälp för att komma förbi. Verksamhetschef Mattias Carlsson och ordförande Carina Wallin (s) svarar att det inte byggs boenden med trösklar i dagsläget.

4. Det är känt att äldre personer lättare råkar ut för fallskador. Hur säkert är det ute på trottoarer och gator i kommunen och vad gör kommunen för att trottoarer och gator ska bli säkrare?

Svar från Tommy Carlsson, verksamhetschef på Gata, park och hamn, har inkommit och meddelar följande: frågan om fallskador och säkerheten bakom sättet att skada sig på är en komplex fråga. Det kan vara svårt att svara konkret eftersom verksamheten inte har något riktat och direkt uppdrag att motverka fallskador. Arbetet med fallskador är en del i det arbete som verksamheten genomför när det gäller gatu- och parkskötsel. Här handlar det bland annat om att rensa skräp varje dag i mest utsatta delar av staden. Vid ombyggnad och nybyggnad av gator och trottoarer används avfasade kantstenar för att minska fallrisken och underlätta för till exempel rullatorer. För att snabbare kunna åtgärda mindre skador på asfalt har kommunen sedan 2020 en egen maskin för det arbetet. Verksamheten arbetar också ständigt med att förbättra belysning för att skapa trygga och upplysta miljöer som också kan minska risken för att falla. Verksamheten försöker också skapa stort utrymme som möjligt för gående och cyklister i de nybyggnadsprojekt som kommunen genomför. Det kan vara ganska svårt i de centrala delar då det är ganska trånga gator.

Carina Wallin (S) och Kerstin Windisch (M) gör inlägg i ärendet.

§ 16 Genomgång av Vård- och omsorgsnämndens sammanträde

Ordförande öppnar upp för frågor avseende Vård- och omsorgsnämndens protokoll från 2022-06-15 som länkats till i kallelsen.

Inga frågor förelåg och protokollets läggs därmed till handlingarna.

§ 17 Genomgång av föregående protokoll

Ordförande öppnar upp för frågor avseende Kommunala pensionärsrådets protokoll från 2022-05-05 som länkats till i kallelsen.

Inga frågor förelåg och protokollets läggs därmed till handlingarna.

§ 18 Övriga frågor

Inför det sista sammanträdet för 2022 efterfrågar Carina Wallin (S) att representanter funderar över om något ska ändras i pensionärsrådets stadgar. Exempelvis om rådet ska ha ersättare och annat som kan tänka förbättra rådets arbete inför kommande mandatperiod.

Pensionärsrådet upplever att det råder ett stort glapp mellan rådets sista sammanträde för i år och det första sammanträdet för nästkommande år. Carina Wallin (S) ger arbetsutskottet i uppdrag att titta på en ny tid.

§ 19 Tema: Säkerhet och krishantering

Avdelningschef för säkerhets och krisberedskap Henrik Lundh från Nyköpings kommun och sektionsschef Patrik Lillqvist från Polismyndigheten föredrar ärendet.

Säkerhet och krisberedskap berör fyra säkerhetsområden. Dessa är

- Extern säkerhet och trygghet
- Intern säkerhet och trygghet
- Teknisk säkerhet och trygghet
- Krisberedskap och civilt försvar

Lägesbild Nyköping augusti

Uppgifter från ungdomsledare och poliser antyder att sommaren har varit lugn då varken våldsbrott eller skogsbränder har förekommit i Nyköping enligt avdelningschef Henrik Lundh. Detta avspeglas tydligt i brottsstatistiken. Däremot är våldet mellan ungdomar högre än riksgenomsnittet men det kommer vara ett prioriterat område till hösten för kommunen.

Narkotikabruk, främst cannabis, är vanligt förekommande i kommunen. Det genomförs provtagningar av kommunens avloppsvatten och halterna är höga per invånare.

Socialtjänsten och kvinnojourer larmar om prostitution för att finansiera sitt missbruk är en genomgående trend.

Avdelningschefen Henrik Lundh lyfter även att de ser en låg aktivitet av extremism från både vänster och högergrupper. Trots att valrörelsen är i gång.

Effektivare samordning

Nyköpings kommun arbetar med Polismyndigheten genom modellen EST. Modellen går ut på att ett flertal aktörer skickar information gällande säkerhet till Polisen och avdelningen för räddning och säkerhet som i sin tur sammanfattar och skickar ut informationen. De aktörer som kommer in med information är exempelvis lärare och bovärd på Nyköpingshem. Vilka aktörer som kommer in med information beror på i vilka samhällsområden det finns problem. Arbetet har pågått i fyra år.

Trygghetshöjande åtgärder i Nyköping

En trygghetsåtgärd som kommunen valt att införa är kommunväktare och det är ett uttalat krav att personen ska vara en kommunikativ väktare.

Det har även införts en incidentrapportering för kommunal personal.

Bättre belysning har dessutom införts på olika områden i kommunen. Exempelvis har belysningen förbättrats i Brandkärr och Anna Lindhs parken.

Dialoger genomförs med moskéer.

Orosmoln/hotbild

De orosmoln och hot som ses är flyktingkrisen i Ukraina kopplat till Rysslands invasion av Ukraina.

Det civila försvaret ökar för första gången sen kalla kriget. Men det kommer ta tid att bygga upp civilförsvarsförmågan.

Komponentsbristen leder till svårare tider och höjda priser.

Narkotikabruket och tystnadskulturen vilket även är ett nationellt problem.

Segregationen i Brandkärr.

Högerextremism och främst vit makt som kommunen måste hålla koll på.

Höger och vänster extremism

Det är allt vanligare med aktivitet på nätet jämfört med ute i den fysiska miljön.

Våldsbejakande jihadism

Nyköping har inga bekräftade återvändande. Inga salafistmoskéer. Man är mån i våra moskéer att ta avstånd från detta.

Kommunens säkerhetsskydd

Säkerhetsskyddet ser bland annat till att kommunens dricksvatten är tillgängligt och att det finns reservvatten. Säkerhetsskyddet ser även till att IT-driften hos det kommunala bolaget Gästabudsstaden AB är fungerande. Sedan 2019 genomför Nyköpings kommun som arbetsgivare en säkerhetsklassning av personal inom bland annat känsligare roller.

Kommunens krisarbete

Varje division ska kunna genomföra sin egen divisionsstab. Om det inte räcker till finns det möjlighet att bilda en central krisledning vilket var det som skedde under pandemin. Kommunen har dessutom en krisledningsnämnd

En fråga från rådet ställs om kommunens personal är krigsplacerad. Avdelningschef Henrik Lundh svarar att i kommunen pratas det om krigsorganisation framför placering.

Pågående projekt inom krisberedskap och totalförsvaret

Ledningsplats stadshuset:

Stadshuset utvecklas med stöd av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) för att kunna leda den egna verksamheten samt samverka med andra aktörer under samhällsstörningar.

Trygghetspunkt:

Platser som medborgaren kan gå till och ladda sina mobiler. När något händer, ska de finnas såna runtom i kommunen.

Frivilliga resursgrupper (FRG):

Engagerade medborgare som vill göra en insats. De som sluter sig till gruppen får utbildning i hur de ska bete sig i en kris. Exempelvis hur de kan stötta polisen och kommunen.

Storskalig utrymning:

Exempelvis om något händer i Oxelösund och medborgarna behöver utrymmas till Nyköping. Hur går det till rent praktiskt.

Reservkraft:

Berör vatten och sattes på prövning i våras i samband med den stora vattenläckan i Nyköping.

Kontinuitetshandling:

Om alla bensinmackor får slut på bensin vad kan bensinen ersättas med för att bibehålla en kontinuitet i vardagen.

Utbildning och övningsplan:

Krigsorganisationens arbete och utbildning

Extra fokus på översvämningar i kommunen:

Räddning och säkerhet arbetar med allt från nederbörd och stora havsnivåer till avlopp och vad som kan göras vid stora läckor. Kommunen har fått nytta av dessa erfarenheter för att hantera exempelvis vattenläckor. Frågorna är även aktuella på nationell nivå.

Frågor:

En fråga ställs om det finns en karta med vart skyddsrummen finns. Henrik Lundh svarar på frågan och lyfter att det går att nå en skyddsrumskarta på Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) hemsida.

En fråga ställs om underhåll av skyddsrum. MSB har det övergripande ansvaret men fastighetsägarna som har skyddsrum har även ett eget ansvar.

En fråga ställs om det finns en inriktning mot seniorer kopplat till krisberedskap. Henrik Lundh besvarar frågan och nämner att det pågår ett uppdrag inom Division social omsorg. Det finns även ett uppdrag hos tekniska divisionen kopplat till hur kommunen sandar och saltar med målsättningen att minska fallolyckor.

En fråga ställs om hål och stenar i marken som kan påverka rörligheten för äldre. Henrik svarar att det går att anmäla via nätet vart det finns diverse skador i marken som försvårar rörligheten för exempelvis äldre.

Kerstin Windisch (M) gör inlägg i ärendet.

Patrik Lillqvist från Polisen fortsätter föredra temat utifrån Polismyndighetens ansvarsområde med fokus på Nyköpings kommun.

Presentationen innehåller en redogörelse för hur Polisen arbetar generellt mot våld och hur arbetet mot våld sker kopplat till äldre.

I Nyköping arbetar polisen förebyggande med brott i allmänhet. Polisen hade exempelvis koll på en känd gärningsman som flyttade till Nyköping och satt därmed i gång ett antal förebyggande åtgärder. Det slutade med att personen flyttade ut från Nyköping.

Poliser i Nyköping är erfarna och arbetar både på ett kontaktskapande och repressivt sätt. Patrik Lillqvist lyfter att det finns ett trygghetskapital i kommunen och kriminella hör därför ofta av sig till poliser i kommunen.

Polisen arbetar dessutom med lägesbilder och dessa genomförs veckovis.

Den lokala polisen täcker fyra kommuner och ibland kan det vara så att polisen åker upp till Gnesta.

Polisen sätter mycket resurser på valet också, enligt Patrik Lillqvist. I Södermanland arbetar fyra personer dagligen med valet under vardagar och det är sex personer som arbetar under helgerna.

Vi lägger mycket resurser på valet också. Fyra personer som jobbar med de varje dag, sex på helgen i polisområde Sörmland.

Brott mot äldre

Patrik Lillqvist uppger att brott mot äldre oftast förekommer i form av bedrägerier där personer utger sig från att antingen vara poliser eller banktjänsteman. Det främsta rådet som ges till äldre är att aldrig ge koder via telefon och att aldrig släppa in någon okänd person.

Det var en grupp i Nyköping som utgav sig för att vara poliser. Polisen jagade i kapp gärningsmännen och låste in dem. Det som beslagtogs var bland annat gärningsmännens telefoner och annat som de använde för att utföra bedrägeribrott. Detta ledde till att gruppen slutade utföra sina bedrägeribrott i Nyköping.

Det andra området som bedragare fokuserar på är pengar och smycken genom att utge sig för att vara personal från banken.

Pengar och smycken hamnar i fel händer på två sätt uppger Patrik Lillqvist. Antingen sker det genom direktkontakt med en gärningsman som får med sig smycken eller kontokort i syfte att skydda och rädda den äldre. Eller lurar gärningsmannen till sig koden till den äldres bank-id och tömmer kontot i stället.

En ny satsning hos polisen är att dela upp bedrägeribrotten där varje del är ett område för utredning. Ambitionen med den nya strategin är att återföra pengarna efter brottet har skett. Polisen har dialog med bankföreningen i samband med den nya strategin med målsättningen att gärningsmannen stängs av från banktjänster.

Målgruppen för bedrägeribrott är ofta över 85 år, änkor och ensamstående kvinnor. Det bästa för att förhindra brott mot äldre är att prata om brottsfenomenet. Polisen har informerat genom vissa intresseorganisationer vad en bör tänka på.

Fråga ställs om polisen åker ut till föreningar. Patrik Lillqvist svarar att de inte åker ut eftersom det är många som vill att polisen kommer. Det är svårt att hinna med inbjudningar och samtidigt arbeta repressivt.

Kerstin Windisch (M) gör inlägg i ärendet.

Patrik Lillqvist lyfter att gärningsmannen riktar sig även mot företagare och en ny målgrupp är unga och unga vuxna. Polisens målsättning är även här att hitta brottslingarna, kräva skadestånd och få tillbaka pengarna.

Kerstin Windisch (M) gör ett inlägg i ärendet.

Något att hålla utkik för är fakturor för förlängd bilgaranti. Det finns inga möjligheter att förlänga en bilgaranti. Fenomenet återkommer vartannat år. Detta förekommer även utomlands fast i form av en faktura för sophämtning.

Enklaste grundregeln är att banker och poliser aldrig ringer ut på det här sättet.

En fråga ställs om säkerhet på gator och busshållplatser. Patrik Lillqvist svarar att det är väldigt tryggt på allmänna platser i Nyköping. Om polisen identifierar att en grupp kriminella börjar vistas på en allmän plats riktar polisen resurser mot den platsen för att visa att polisen är medvetna om gruppen.

En fråga från rådet ställs om ett brottsfenomen där en person hjälper att få bort något från ens kläder och tar samtidigt bort smycken från personen. Brottet sker ofta framför sjukhus men har inte förekommit i Nyköpings kommun. Polisen i Nyköping har en bild på en i ett gäng som håller på med liknande brott.

Rådet diskuterar att gärningsmän utomlands kan hyra svenska bilar och ibland stjäla registreringsnummer.

Carina Wallin (S) gör inlägg i ärendet.

§ 20 Sammanträdet avslutas

Ordförande Carina Wallin (S) tackar Henrik Lundh och Patrik Lillqvist samt rådet för visat intresse och avslutar mötet.